

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro obor

DERMATOVENEROLOGIE

1. Cíl specializačního vzdělávání

Cílem specializačního vzdělávání v oboru dermatovenerologie je získání potřebných teoretických znalostí a praktických dovedností v oblasti diagnostiky, léčby (medikamentózní i chirurgické) a prevence chorob kůže a podkoží, sliznic, přídatných kožních orgánů a také kožních projevů systémových chorob a systémových projevů kožních onemocnění. Součástí přípravy je i podpora péče o zdravou kůži.

Příprava v oblasti venerologie obsahuje diagnostiku, léčbu a prevenci infekcí přenášených pohlavním stykem a jiných onemocnění pohlavního ústrojí.

2. Minimální požadavky na specializační vzdělávání

Podmínkou pro přijetí do specializačního vzdělávání v oboru dermatovenerologie je získání odborné způsobilosti k výkonu povolání lékaře ukončením nejméně šestiletého prezenčního studia, obsahujícího teoretickou a praktickou výuku v akreditovaném studijním programu všeobecné lékařství na lékařské fakultě.

Specializační vzdělávání se uskutečňuje při výkonu lékařského povolání formou celodenní průpravy v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době podle § 83 a zákoníku práce.

Podmínkou pro získání specializace v oboru dermatovenerologie je zařazení do tohoto oboru a absolvování praxe v minimální délce 5 let, z toho:

a) povinná praxe v oboru

24 měsíců úvodní povinné praxe na standardním dermatovenerologickém lůžkovém oddělení,

12 měsíců specializované části praxe ve vlastním oboru takto rozdělené:

1,5 měsíce - dermatologická alergologie a imunologie a profesionální dermatózy,

1 měsíc - dermatologická fotobiologie,

1 měsíc - dermatologická mykologie,

1 měsíc - dermatologická onkologie,

1 měsíc - dermatologická angiologie,

0,5 měsíce – andrologie,

2 měsíce - dětská dermatovenerologie,

1 měsíc - korektivní dermatologie,

1 měsíc – dermatohistopatologie,

2 měsíce – venerologie.

Vzdělávání v uvedených specializacích (12 měsíců) bude probíhat na mateřském akreditovaném pracovišti v lůžkové nebo ambulantní složce, nebo na jiných akreditovaných pracovištích. Výchova bude probíhat rotačním způsobem s dobou trvání 1/2 až 2 měsíce (viz výše). Zbývající část praxe bude absolvována na standardním dermatovenerologickém ambulantním zařízení.

b) povinná doplňková praxe v dalších oborech

3 měsíce chirurgické oddělení (z toho až 2 měsíce mohou být na oddělení plastické chirurgie nebo oddělení korektivní dermatologie),

3 měsíce interní oddělení,

3 týdny infekční oddělení se zřízeným AIDS centrem,

2 týdny lékařská mikrobiologie (laboratorní mikrobiologická diagnostika),

c) doporučená doplňková praxe

3 týdny gynekologické oddělení (ambulantní složka),

d) účast na vzdělávacích aktivitách

- povinný kurz Lékařská první pomoc – 3 dny,

- povinný seminář Základy zdravotnické legislativy – 1 den,

- další doporučené odborné akce pořádané IPVZ, ČDS JEP, ČLK aj.

Pro následující specializace je určeno další jednoleté specializační vzdělávání zakončené atestační zkouškou podle vlastního vzdělávacího programu specializační náplně:

- dětská dermatovenerologie,

- korektivní dermatologie.

Pro specializaci dermatologická histopatologie je stanoven vzdělávací program navazující na získání specializace z dermatovenerologie nebo patologické anatomie, zakončený po komisionálním ověření znalostí vydáním „Osvědčení k diagnostické činnosti v dermatologické histopatologii“.

3. Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností

a) všeobecné požadavky

Absolvent specializačního vzdělávání

- musí znát standardní dokumentaci používanou v oboru dermatovenerologie – chorobopis a denní dekurs, list o prohlídce mrtvého, návrh lázeňské péče, hlášení onkologické, hlášení některých infekčních nemocí, hlášení o pracovním úrazu, hlášení nežádoucího účinku léčivých přípravků, náležitosti lékařské zprávy,
- dokumentaci pro potřeby pojišťoven,
- dosáhne potřebné úrovně schopností pro komunikaci s pacienty, příbuznými i spolupracovníky,
- má základní znalosti posudkového a revizního lékařství, lékařské etiky, právních předpisů platných ve zdravotnictví, organizace zdravotnické služby a ekonomiky zdravotnictví,
- osvojí si provozní a administrativní činnosti a management týmové práce,
- osvojí si základy počítačové techniky jako prostředku pro ukládání a vyhledávání dat, odborných informací a komunikace.

b) z vlastního oboru

Z **obecné dermatologie** musí lékař prokázat:

- důkladné a rozsáhlé znalosti, opřené o potřebné vědomosti z anatomie, histologie, fyziologie, klinické biochemie, mikrobiologie, sérologie, alergologie, klinické imunologie a molekulární biologie kůže, jejich adnex a sliznic,
- důkladnou znalost klinické a laboratorní diagnostiky kožních a sexuálně přenosných chorob, správné vedení dokumentace,

- znalost etiopatogeneze kožních chorob podle současných poznatků, znalost základních patologických změn v kůži a histopatologických nálezů u základních i složitějších dermatóz,
- znalost diferenciální diagnostiky kožních a pohlavně přenosných chorob a jejich vztahu k infekčním, interním, chirurgickým, gynekologickým a onkologickým onemocněním,
- znalost používaných vyšetřovacích a diagnostických metod a postupů a jejich hodnocení,
- znalost obecných terapeutických zásad a účelné farmakoterapie spolu s nežádoucími účinky zevních i celkově podávaných léčivých přípravků v oboru používaných, znalost dermatologické receptury,
- znalost fyzikální terapie, fotodermatologie, fototerapie a reakce na fyzikální léčbu.

Ze **speciální dermatologie** se vyžadují přesné a hluboké znalosti na úseku

- znalost diagnostických a vyšetřovacích metod a postupů mikrobiologických, mykologických, dermatohistopatologických (biopsie a technika zpracování vzorků), imunohistologických, alergologických, imunologických a molekulárně biologických a způsob jejich interpretace.

Znalosti školence musí splňovat požadavky vyplývající z rozvoje oboru na zlepšování diagnostické (znalost a využívání výsledků nových laboratorních metod a vyšetřovacích postupů), klinické a terapeutické (nové léčivé přípravky) úrovně dermatovenerologie.

Dále je nezbytné si osvojit:

- znalost diagnostických a vyšetřovacích metod a postupů mikrobiologických, mykologických, dermatohistopatologických (biopsie a technika zpracování vzorků), imunohistologických, alergologických, imunologických a molekulárně biologických a způsob jejich interpretace;
- znalost správného odběru materiálu, jeho zpracování a zajištění pro odeslání do laboratoře;
- teoretické a praktické znalosti problematiky profesionálních dermatóz,
- důkladné znalosti zevní i celkové léčby a různých léčebných metod spolu se znalostmi farmakodynamického a farmakokinetického účinku léčivých přípravků, jejich toxikologie a nežádoucích účinků, správných indikací a vzájemných interakcí, znalosti medikace v dětském a seniorském věku,
- odpovídající teoretické i praktické vědomosti o fyzikální terapii (o léčbě zářením různými typy UV zdrojů, o infračerveném záření, vysokofrekvenčních proudech, fotochemické a fotodynamické léčbě, laseroterapii se všemi fyzikálními i biologickými souvislostmi), o rehabilitaci a balneoterapii,
- teoretické i praktické znalosti lékařské kosmetologie,
- teoretické i praktické znalosti dermatologické angiologie a proktologie,
- znalosti základů andrologie,
- znalost diferenciální diagnostiky dermatóz dětského věku, znalost genetiky,
- znalost zásad dietního stravování u kožních a STD pacientů,
- zvládnutí posudkové činnosti pro účely posuzování krátkodobé i dlouhodobé pracovní neschopnosti včetně posuzování změněné pracovní schopnosti a odškodnění pracovních dermatóz,
- znalosti prevence, diagnostiky a léčby dětských dermatóz, zvláštnosti péče o kůži dětí a mladistvých,
- důkladné znalosti prevence, diagnostiky a terapie kožních onemocnění stáří, zejména se zřetelem na kožní malignity,
- znalost tropické, geografické a ekologické medicíny,

- znalosti estetické a preventivní medicíny,
- znalosti podmínek pro klinický a laboratorní výzkum,
- seznámení se s problematikou výuky na pregraduální a sesterské úrovni,
- znalosti sociálních a psychologických aspektů dermatologie,
- adept se aktivně zapojuje do klinických, histopatologických a jiných seminářů.

V oblasti venerologie je nezbytné získat vědomosti a zkušenosti o

- epidemiologii nemocí přenosných pohlavním stykem (STD) a o HIV infekci,
- laboratorní diagnostice STD,
- prevenci a kontrole STD včetně způsobu hlášení a organizaci péče o nemocné s STD,
- HIV infekci a AIDS,
- běžných gynekologických a andrologických poruchách,
- dermatózách genitálu,
- přidružených systémových projevech STD,
- STD v těhotenství a u novorozenců,
- psychosexuálních a sociálních aspektech STD,
- výchově ke zdravému pohlavnímu životu.

c) z ostatních oborů

Požadují se základní znalosti z biologie, lékařské genetiky, fyziologie, klinické biochemie, klinické imunologie, farmakologie a z molekulární biologie, vnitřního lékařství, dětského lékařství, chirurgie (znalosti první pomoci, způsobů resuscitace při poruchách dýchání, srdeční činnosti a krevního oběhu).

Dále se požaduje dobrá znalost infekčních chorob nutná pro diferenciální diagnostiku dermatóz a infekčních exantémů, znalosti chirurgických onemocnění postihujících kůži a podkožní tkáň a jejich diferenciální diagnostiky, znalosti diferenciální diagnostiky urologických onemocnění s příznaky na uretře, prostatě a nadvarlatech, a znalosti diferenciální diagnostiky zánětlivých gynekologických chorob ve vztahu k pohlavně přenosným chorobám.

Rozsah požadovaných praktických dovedností

a) vyšetřovací metody a léčebné postupy

- samostatné vedení, dokumentování a uzavření chorobopisu, včetně chorobopisu onkologického, onkologické hlášení,
- klinické vyšetření kůže a kožních adnex, vyšetření lupou, diaskopie,
- samostatné provedení a hodnocení mikroskopického (louhový preparát) a kulturačního mykologického vyšetření (50 vyšetření) a vyšetření Woodovou lampou (30 vyšetření),
- základní funkční a přístrojové vyšetření žilního systému (80 vyšetření),
- provedení Tzanckova testu (20 vyšetření),
- znalost histopatologických a imunohistologických nálezů 70 základních dermatóz,
- odběr materiálu, příprava a mikroskopické vyšetření preparátu na kapavku, včetně barvení podle Grama, u ženy (50), včetně vyšetření vaginy v zrcadlech (30), vyšetření nativního preparátu na *T. vaginalis* (30) a vyšetření proktoskopického (15),
- odběr materiálu, příprava, barvení podle Grama a mikroskopické vyšetření preparátu na kapavku a jiné zdroje uretrálního výtoku u muže (50), zkouška 2 sklenic (30), event. vyšetření proktoskopické (15),

- odběr materiálu, příprava a vyšetření nativního preparátu na syfilis (vyšetření v zástinu) u muže a ženy (celkem 30),
- znalost rozsahu a možností sérologického vyšetření u syfilis a interpretace prováděných sérologických testů,
- hodnocení výsledků moderních diagnostických metod detekce gonokoků, chlamydií, kvasinek, BK, virů (hybridizační, PCR, amplifikační metody),
- vyšetření prostaty a semenných váčků p. r. a proktoskopické vyšetření (30),
- provedení a interpretace výsledků epikutánních a dalších druhů kožních testů, funkčních testů a fototestů (50 pacientů),
- hodnocení diagnostické validity imunologických vyšetření,
- vyšetření a hodnocení trichogramu (20),
- vyšetření ejakulátu včetně diferenciálního spermogramu (20),
- provedení a interpretace výsledků dermatoskopického vyšetření (100), zhodnocení 3 dermatoskopických nálezů při zkoušce,

b) terapeutické výkony a postupy

- exkochleace, kauterizace (po 50 výkonech),
- diatermokoagulace, epilace (po 30 výkonech),
- metody a druhy kryoterapie – různé způsoby aplikace sněhu CO₂ a tekutého dusíku, kryopřístroje (100 výkonů),
- zásady kompresivní léčby, předpis a provedení (100 výkonů),
- exprese komedonů a milii (50 výkonů),
- masáž prostaty (25 výkonů),
- anestezie povrchová, okrsková, topická (50),
- odstranění perigenitálních a perianálních akuminálních kondylomat (25 výkonů),
- světloléčba (50 pacientů),
- laseroterapie (vaskulární, CO₂ lasery, lasery používané k odstranění pigmentací a ochlupení) (30),
- sklerotizace mikrovarixů (metliček) (30),
- kožní biopsie průbojníkem nebo skalpelem obličej a krk (30 výkonů), jiná oblast (50 výkonů),
- excize skalpelem drobného kožního útvaru bez sutury (25 výkonů),
- excize skalpelem drobného kožního útvaru se suturou (25 výkonů),
- excize léze, sutura od 2 - 10 cm (30 výkonů),
- odstranění nekrotické spodiny ulcerací (20 výkonů),
- exstirpace podkožního útvaru (cysta, lipom aj.) (25 výkonů),
- operační zákrok na nehtu (15 výkonů).

Poskytování zdravotní péče s využitím zdrojů ionizujícího záření vyžaduje absolvování certifikovaného kurzu radiační ochrany.

4. Hodnocení specializačního vzdělávání

a) Průběžné hodnocení školitelem – průběžně je dokumentována celá praxe v období specializačního vzdělávání, jak v průkazu odbornosti (indexu), tak i v Záznamu o provedených výkonech (tzv. logbooku). Pravidelně v šestiměsíčních intervalech budou školitelem kontrolovány a hodnoceny všechny povinné, doporučené

a dobrovolné samostatně provedené výkony, školení, studijní pobyty a veškerá operativa s celkovým hodnocení po skončení předepsané lhůty.

b) Předpoklad přístupu k atestační zkoušce

- absolvování povinného společného základu a jeho zhodnocení v průkazu odbornosti,
- absolvování povinných školicích akcí se záznamem v průkazu odbornosti,
- úspěšné absolvování písemného testu,
- předložení seznamu výkonů (logbook) potvrzený školitelem,
- vypracování písemné práce,

c) Vlastní atestační zkouška

- část praktická: vyšetření pacienta, vypracování chorobopisu, zhodnocení 4 histopatologických preparátů (výběr ze 70), jednoduchých a složitějších dermatóz, zhodnocení 3 mykologických vzorků mikroskopicky (louhový preparát) vyšetření a zhodnocení 3 dermatoskopických nálezů pigmentových lézí;
- část teoretická: 2 odborné otázky z dermatologie, 1 odborná otázka z venerologie, obhajoba písemné práce.

5. Charakteristika činností, pro které absolvent specializačního vzdělávání získal způsobilost

Získání specializace v oboru dermatovenerologie poskytuje kvalifikaci pro výkon samostatné diagnostické, léčebné a preventivní činnosti v rozsahu celého oboru při poskytování specializované zdravotní péče v ambulantním nebo lůžkovém zařízení jakéhokoliv typu, včetně výkonu vedoucích funkcí. Umožňuje výkon konziliární činnosti pro jiné obory. Dosažená kvalifikace, podložená znalostí interdisciplinární problematiky a platné legislativy, vytváří předpoklady i pro práci vědecko-výzkumnou a výchovně pedagogickou.